

Omvärldsbevakning Nr. 4
Asylsökande och nyanlända
barn och unga
Förändringar m.m.
inom utbildningsområdet m.a.a.
flyktingsituationen

*Sammanställt av
Ann-Sofie Gillner*

Innehåll

Ensamkommande barn och unga.....	4
Ensamkommande barns asylprövning, Migrationsverket.....	4
Avtal mellan Sverige och Afghanistan om återtagande	4
Bolag beviljas tillstånd att bedriva stödboende i form av delad lägenhet.....	5
HVB och stödboende för ensamkommande barn.....	5
Kartläggning kring boenden för ensamkommande, GR	5
Folkhögskolespåret	5
Filmer för ensamkommande barn, Socialstyrelsen.....	5
Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn, Ds 2016:21	5
Promemoria 2016-06-21: Ett nytt ersättningsystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga	6
Metodstöd för jämställdhetsintegrering.....	6
Budgetproposition 2017.....	6
Lagstiftning	7
Friskolor ska få göra undantag för nyanlända i urvalet av elever	7
Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet, Ds 2016:35	8
Genomförande av EU:s omarbetade asylprocedurdirektiv, prop. 2016/17:17	8
Rapporter och material	8
Aktuell kvalitetsgranskning från Skolinspektionen	8
Flerspråkiga barn i förskolan	9
Information och rapporter från SKL	9
Öppna Jämförelser Gymnasieskola 2016 – Tema Nyanlända elever	9
Utbildning för nyanlända i gymnasieålder – diskussionsunderlag från SKL.....	9
Information och rapporter från Skolverket.....	9
Samordning kring utbildning för nyanlända elever	9
Statistik 2015 samt januari-september 2016	9
Ensamkommande barn	9
Asylsökande barn och vuxna	10
Nyanlända barn och vuxna.....	10
Ny prognos från Migrationsverket, 2016-10-25.....	10
EU-kommissionen säger ja till fortsatta gränskontroller.....	10
Barn i migration – Strömsunds kommuns arbete för en bättre start för unga nyanlända	10
Invandrade elever kan få ny skolform.....	10
Snabbspår för lärare och förskollärare.....	11

MUCF i EU-satsning för bättre mottagande av unga asylsökande.....	11
Utredning av handläggning av barn som är gifta när de söker skydd i Sverige, Migrationsverket...	11
Regionalt lärandecentrum Migration och hälsa.....	11
Migrationsverket tar över bosättningsuppdraget.....	11
Åtgärder för snabbare utbetalning av ersättning till kommuner och landsting	12
Åtgärder från regeringen.....	12
Förslag om åldersbedömning tidigare i asylprocessen	12
Uppdrag till Konkurrensverket att analysera marknaden för HVB-hem	12

I detta dokument samlas aktuell information inom området asylsökande och nyanlända med fokus på framförallt barn och unga samt avseende förändringar på utbildningsområdet. Dokumentet uppdateras kontinuerligt. Tidigare har omvärldsbevakningar sammanställts per den 30 mars, 16 juni och 26 augusti 2016. Omvärldsbevakningen har delvis möjliggjorts genom finansiering via Länsstyrelsen i Västra Götaland.

I tidigare omvärldsbevakningar har i princip ingen information från föregående versioner tagits bort. Syftet med det har varit att man som läsare ska ha haft tillgång till all tidigare information i den senast utgivna omvärldsbevakningen. Mot bakgrund av det stora informationsflöde som råder på området har det dock nu blivit läge att ta bort stora delar av de uppgifter som funnits med sedan tidigare och istället fokusera på aktuell information. Det behöver inte betyda att den borttagna informationen är inaktuell. Förhoppningen är att dokumentet i sin nedbantade form ska bli mer lättillgängligt. I de fall viss information kvarstår beror det på att det skett någon förändring av den ursprungliga informationen vilken bedöms av värde att förmedla.

Ensamkommande barn och unga

Ensamkommande barns asylprövning, Migrationsverket

I media har det på senare tid rapporterats om att det är ett ökande antal ensamkommande barn som utvisas ur Sverige. På Migrationsverkets hemsida beskrivs vad som gäller vid ensamkommande barns asylprövning.

Vid en asylansökan provas först om den sökande har ett skyddsbehov, vilket är något som majoriteten av de ensamkommande barnen idag har. Han eller hon beviljas då ett uppehållstillstånd. Om den minderårige inte har ett individuellt skyddsbehov, men samtidigt inte har familj, förmyndare eller sociala myndigheter som kan ta emot och sörja för omvårdnaden, är utgångspunkten att han eller hon beviljas ett uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder. Ett sådant är enligt lagen tidsbegränsat som huvudregel.

Beroende på hur barnets situation ser ut kan hindret, tillsammans med andra omständigheter, ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter. När det tidsbegränsade uppehållstillståndet går ut, finns möjlighet att ansöka om förlängt uppehållstillstånd. I vissa situationer kan det vara så kort tid kvar till att den sökande blir 18 år att det blir svårt att bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det kan då bli aktuellt att avslå ansökan och besluta om utvisning med uppskjuten verkställighet.¹

Avtal mellan Sverige och Afghanistan om återtagande²

Den 5 oktober 2016 ingick Sverige och Afghanistan ett samförståndsavtal om återtagande av personer som har fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd. Avtalet omfattar även ensamkommande barn. För dessa barn måste det dock finnas ett ordnat mottagande i Afghanistan.³

Avtalet reglerar den ordning som ska gälla när personer återvänder till Afghanistan, exempelvis att återvändande i första hand ska genomföras självmant och att parterna ska se till att nödvändiga resehandlingar utfärdas inför hemresa. Avtalet bestämmer inte vem som får asyl eller inte utan det är relevanta myndigheter som gör en enskild prövning av ansökningar om asyl.

¹ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-09-27-Sa-jobbar-Migrationsverket-med-ensamkommande-barns-asylprovning.html>

² <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/10/avtal-mellan-sverige-och-afghanistan-om-atertagande/>

³ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-10-14-Noggranna-forberedelser-nar-ensamkommande-barn-vill-resa-hem.html>

Bolag beviljas tillstånd att bedriva stödboende i form av delad lägenhet

IVO beslutade den 6 september 2016 att bevilja ett bolag tillstånd att bedriva stödboende enligt 7 kap. 1 § första stycket 1 socialtjänstlagen (2001:453), SoL, för fem barn och unga från 16 t.o.m. 20 år. Boendet ska bedrivas bland annat i form av lägenheter där två personer ska bo i varsitt rum med delat kök och badrum.⁴

HVB och stödboende för ensamkommande barn

Ensamkommande barn kan placeras i ett hem för vård eller boende (HVB) eller i ett stödboende. Avgörande för vilken form av boende som kan bli aktuellt för respektive barn är åldern på barnet och vilket behov av stöd barnet har. IVO (Inspektionens för Vård och omsorg) har på sin hemsida samlat information om olika boendeformer för ensamkommande barn.⁵

Kartläggning kring boenden för ensamkommande, GR

GR har inom den kommungemensamma plattformen kring ensamkommande barn genomfört en kartläggning av var regionens ensamkommande barn och ungdomar bor. Mätningen avser situationen den 31 maj 2016, en uppföljning på en mindre heltäckande pilotmätning i februari. Kartläggningen visar vilka typer av boenden som barnen är placerade i (HVB, familjehem, stödboende) – både i den egna kommunen och utanför kommungränsen. Antalet barn redovisas även uppdelat på kön, ålder och boenderegim (kommunal, privat). Uppgifterna har erhållits från GR-kommunerna under perioden 31 maj – 27 september.⁶

Folkhögskolespåret

Avsikten med Folkhögskolespåret är att utifrån bakgrund och behovsanalys vidareutveckla och implementera folkhögskolan som ett alternativ för ensamkommande ungdomar 16-21 år som innefattar utbildning, boende, socialt stöd, språkinlärning, nätverkande och en början på etablering på arbetsmarknaden. Sex folkhögskolor i Västra Götaland erbjuder platser till ensamkommande ungdomar: Nordiska folkhögskolan, Dalslands folkhögskola, Wendelsbergs folkhögskola, Hjo folkhögskola, Fristads folkhögskola och Hjälmed folkhögskola.

Från och med den 31 oktober och under ca 1,5 år framåt kommer en projektledare (75%) arbeta med spridning av och utbildning kring Folkhögskolespåret i Västra Götalands län. Projektledarens övergripande ansvar handlar om att ge möjlighet för ensamkommande ungdomar 18-21 år att få utsluss på en folkhögskola. Detta sker inom det nationella projektet Folkhögskolespåret där Skåne är nationella samordnare och Västra Götaland en av tre noder i Sverige, se www.folkhogskolesparet.se

Filmer för ensamkommande barn, Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har tagit fram ett antal filmer som riktar sig till ensamkommande barn och berör vad som händer när de anlärt till Sverige.⁷

Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn, Ds 2016:21

Denna promemoria berördes även i Omvärldsbevakning nr 3. Information om nuvarande status gällande promemorians förslag har eftersökts och kommer att återges så snart det finns nya uppgifter att redovisa. I promemorian framhålls att kommuner i första hand bör bygga upp verksamhet för mottagandet av ensamkommande barn i den egna kommunen. Utgångspunkten bör vara att den anvisade kommunen placerar barnet i ett boende i den egna kommunen och härigenom

⁴ <http://www.ivo.se/tillsyn/detta-ser-ivo/principiella-beslut/bolag-beviljas-tillstand-att-bedriva-stodboende-i-form-av-delad-lagenhet/>

⁵ <http://www.ivo.se/ensamkommande-barn/>

⁶ <http://www.grkom.se/ensamkommande>

⁷ <https://www.youtube.com/c/socialstyrelsen>

också har det sammanhållna ansvaret för barnet. Förslaget innebär bland annat att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn endast får placera barnet i ett boende i en annan kommun om kommunerna ingått en särskild överenskommelse om placering.

Promemorian har varit ute på remiss och sista dag för inlämnande av remissvar var den 12 augusti. Lagändringarna berör lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) och föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Enligt förslaget ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för placeringar av ensamkommande barn som skett före ikraftträdandet i en annan kommun än den kommun som har anvisats av Migrationsverket.⁸

Promemoria 2016-06-21: Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga

Även denna promemoria lyftes i Omvärldsbevakning nr. 3. Sedan dess har datum för ikraftträdande av det nya ersättningssystemet flyttats fram till den 1 juli 2017. I promemorian lyfts att dagens ersättningssystem har lett till ett svåröverskådligt och administrativt betungande regelverk. Det stora antalet ensamkommande barn och unga innebär att behovet av att förenkla regelverket, dämpa kostnadsutvecklingen och minska den administrativa bördan är stort. Därför föreslås att ersättningen för mottagande av ensamkommande barn i större utsträckning ska utgöras av schabloner som inte är kopplade till överenskommelser med Migrationsverket eller till placeringsform. Ersättningarna bör även kunna betalas ut automatiskt, utan ansökningsförfarande, i så stor utsträckning som möjligt.⁹

Metodstöd för jämställdhetsintegrering

Länstyrelsen i Dalarna har i samarbete med tre HVB-verksamheter i länet utarbetat ett metodstöd. Två av HVB-verksamheterna var för ensamkommande ungdomar, den tredje hade målgruppen flickor. Utvecklingsarbetet har varit inriktat på verksamhetsförbättringar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.¹⁰

Budgetproposition 2017

Sammanfattningsvis innehåller budgetpropositionen följande axplock av relevanta delar, för information om förslagen i sin helhet, se länk i fotnot.¹¹

Utgiftsområde 8 Migration

- Ökade anslag till Migrationsverket i syfte att bland annat korta handläggningstiderna gällande asylansökningar. Förslaget innefattar ett skärpt krav på Migrationsverket att vidta effektiviseringsåtgärder.
- Ökade anslag till Migrationsverket med anledning av att Migrationsverket från och med 2017 blir ansvarig myndighet för bosättning av nyanlända invandrare.
- Under 2017 ökade anslag för ersättningar till kommuner vilket under år 2018 – 2020 följs av minskande anslag till följd av förändringar av ersättningssystemet för mottagandet av ensamkommande barn och unga. 40 miljoner kronor tillförs under 2017 och 2018 för att kunna kompensera kommunerna för eventuella extraordinära utgifter till följd av det nya ersättningssystemet.
- Ökade anslag för mottagandet av flyktingar för vidarebosättning till följd av förslag om ökad kvot av vidarebosatta.

⁸ <http://www.regeringen.se/remisser/2016/06/remiss-ds-201621-andringar-i-fraga-om-sysselsattning-for-asylsokande-och-kommunplacering-av-ensamkommande-barn/>

⁹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/08/forbattrat-ersattningssystem-for-mottagandet-av-ensamkommande-barn-och-unga/>

¹⁰ <http://www.lanstyrelsen.se/dalarna/SiteCollectionDocuments/Sv/manniska-och-samhalle/jamstallldhet/Methodst%C3%B6d%20f%C3%B6r%20j%C3%A4mst%C3%A4lldhetsintegrering.pdf>

¹¹ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/2016/09/prop.-2016171/>

- Ökade anslag till migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen till följd av att antalet asylmål bedöms öka.
- Ökade anslag för utresor för avvisade och utvisade personer (frivilligt återvändande och återvändande med tvång).

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

- Ökade anslag för insatser avseende snabbspår.
- På sikt minskade anslag till följd av nytt ersättningssystem för ersättning till kommunerna för mottagandet av ensamkommande barn och unga. Det nya ersättningssystemet innebär bl.a. att kommunerna i normalfallet ersätts med ett schablonbelopp som utgår från individens ålder och som inte varierar beroende på boendeform. Regeringen lyfter i detta sammanhang att de aviserade förändringarna medför att kommunernas planeringsförutsättningar och de ekonomiska drivkrafterna för kostnadseffektiva boenden förbättras. Under 2017 kommer även kostnaderna för det tidigare systemet att belasta anslaget och utgifterna antas därför tillfälligt bli högre. Från 2018 och framåt beräknas förändringen leda till en kraftig minskning av statens utgifter för mottagandet av ensamkommande barn och unga.
- Medel för ett långsiktigt reformprogram med syfte att lyfta skolorna och elevernas resultat.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

- Ökade anslag till Socialstyrelsen för utgifter i samband med bildandet av ett kunskapscentrum avseende ensamkommande barn som en funktion vid Socialstyrelsen. Kunskapscentret ska arbeta för att insatser som bedrivs i kommuner, landsting och av ansvariga myndigheter baseras på aktuell kunskap, framgångsrika metoder och effektiva processer.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Inom detta utgiftsområde föreslås anslag som kopplas till huvudmännens svårigheter att ge alla elever en likvärdig utbildning, bland annat till följd av det stora antalet nyanlända. Exempelvis föreslås fortsatta anslag för lärarlönelyftet, att resurser tillförs i syfte att anordna webbutbildningar för lärare som återvänder till yrket och utbyggnad av förskolläro- och lärarutbildningarna. De utökade resurser som föreslås med anledning av det stora antalet nyanlända är exempelvis

- En utvidgning av de nationella skolutvecklingsprogrammen, t.ex. för att öka personalens kompetens när det gäller att ta emot och undervisa barn med ett annat modersmål än svenska.
- Ökade medel för att öka antalet lärare i svenska som andraspråk och förlänga försöksverksamheten med ökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för nyanlända elever i grundskolan.
- Uppdrag till en särskild utredare att undersöka hur yrkesutbildningen för vuxna, med särskilt fokus på nyanländas etablering, kan reformeras.
- Ökade forskningsanslag för Vetenskapsrådet för ändamålet migration och integration.
- Anslag till Skolverket för bland annat fortsatta insatser för nyanlända elever.

Lagstiftning

Friskolor ska få göra undantag för nyanlända i urvalet av elever

Friskolor ska kunna göra undantag från sina urvalsregler. Det gäller de skolor som har ett kösystem där de elever som stått längst tid i kö får börja på skolan. Skolorna ska kunna erbjuda ett begränsat antal nyanlända elever som inte har tillräckligt med kötid plats på skolan. Den särskilda kvoten bör avse elever som varit bosatta i landet kortare tid än två år före skolstarten det aktuella läsåret. Lagändringen börjar gälla den 1 november 2016.¹²

¹² http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/fler-elever-i-fler-skolor_H401UbU3

Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet, Ds 2016:35

Förslaget syftar bland annat till att skapa starkare incitament för individen att delta i och slutföra gymnasiestudier. Målgruppen för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag föreslås vara oförändrad, förutom när det gäller nyanlända i åldern 18–19 år som saknar föräldrar i landet som inte längre omfattas av etableringsuppdraget. Förslaget förväntas medföra att fler i denna målgrupp väljer att studera inom grund- eller gymnasieskola. En konsekvens är att dessa individer i stor utsträckning bedöms komma att bli hänvisade till studiehjälp och, i mån av behov, kommunalt försörjningsstöd för sin försörjning under de första åren i landet. Eftersom förslaget syftar till att skapa starkare incitament för individen att delta i och slutföra gymnasiestudier och eftersom en slutförd gymnasieutbildning ofta är en förutsättning för varaktig etablering på arbetsmarknaden, förväntas förslaget ha en betydande positiv effekt på dessa individers etablering på arbetsmarknaden på sikt.¹³ Promemorian är utskickad på remiss och remissvaren ska ha kommit in till Arbetsmarknadsdepartementet senast den 16 december 2016.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Genomförande av EU:s omarbetade asylprocedurdirektiv, prop. 2016/17:17

Detta förslag berördes även i Omvärldsbevakning nr 3. Nu har förslaget bearbetats och lyfts vidare i en proposition. Syftet med direktivet är att se till att alla medlemsstater i EU behandlar asylansökningar på liknande sätt. Direktivet ska se till att beslut om skydd fattas snabbare, är mer rättvisa och håller högre kvalitet. Svensk lag behöver revideras på vissa områden för att Sverige fullt ut ska leva upp till kraven i direktivet. Asylprocedurdirektivet berör bland annat asylansökningar och beslut om avvisning.

Asylprocedurdirektivet angående ensamkommande barn

När det gäller ensamkommande barn ska ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet inte få verkställas förrän tidigast en vecka efter det att barnet fick del av beslutet. Detsamma ska gälla när ett ensamkommande barn nekas ny prövning. Regeringen föreslår också att det ska anges i lag att ensamkommande barn alltid ska ha rätt till ett offentligt biträde i asylärenden och ärenden om ny prövning. Ensamkommande barn ska också omedelbart efter förordnandet av god man informeras om vem som har förordnats som god man. Informationen ska även lämnas till barnets boende och till barnets offentliga biträde om ett sådant har förordnats.¹⁴

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Rapporter och material

Aktuell kvalitetsgranskning från Skolinspektionen

I Omvärldsbevakning nr 3 redogjordes det kort för två granskningar som Skolinspektionen genomför just nu och som berör utbildning för nyanlända elever: *Utbildning på språkintrödnation i gymnasieskolan* samt *Skolhuvudmäns mottagande av nyanlända elever*. Dessa granskningar kommer att återkomma i kommande omvärldsbevakningar så snart det finns ny information att redovisa.

Skolinspektionen genomför även en granskning gällande förskolans arbete med flerspråkiga barn.

¹³ <http://www.regeringen.se/contentassets/21d82e642e3142a39a63c242e736b21d/ds-201635-ett-nytt-regelverk-for-nyanlanda-invandrares-etablering-i-arbets--och-samhallslivet.pdf>

¹⁴ <http://www.regeringen.se/contentassets/7fe8d5bdba7e44cfa6c0feb892c6c01e/genomforande-av-det-omarbetade-asylprocedurdirektivet-prop.-20161717>

Flerspråkiga barn i förskolan

Det övergripande syftet med kvalitetsgranskningen är att bedöma om de granskade förskolorna medverkar till att flerspråkiga barn utvecklas så långt som möjligt i sina språk. Huvudfrågeställningen är: Arbetar förskolorna för att stödja flerspråkiga barns språkutveckling? Projektet kommer granska 35 förskolor i 35 olika kommuner under perioden augusti till november 2016.¹⁵

Information och rapporter från SKL

Öppna Jämförelser Gymnasieskola 2016 – Tema Nyanlända elever

I september publicerade SKL den senaste rapporten inom Öppna Jämförelser Gymnasieskola, denna gång med temaområde nyanlända elever. I rapporten presenteras förslag till möjliga regeländringar, nationellt stöd och lokala utvecklingsinsatser för att förbättra utbildningen för nyanlända i gymnasieålder.¹⁶

Utbildning för nyanlända i gymnasieålder – diskussionsunderlag från SKL

Materialet bildar ett slags kunskapsunderlag kring nyanlända elever i gymnasieålder. Underlaget bygger på erfarenheter och synpunkter från medlemmar, nätverk och publicerade rapporter. Innehållet berör nuläge, behov av regeländringar, behov av nationellt stöd och behov av att utveckla lokalt. Den övergripande frågan är Hur kan utbildningsvägarna för nyanlända elever i gymnasieålder förbättras?¹⁷

Information och rapporter från Skolverket

Samordning kring utbildning för nyanlända elever

Skolverket har erbjudit samtliga huvudmän i Sverige att utse en samordnare för att organisera och tillvarata Skolverkets kompetensutvecklingsinsatser för att stärka kvalitén i utbildningen för nyanlända elever.¹⁸ Samordnaren ska vara utsedd av huvudman och har som huvuduppgift:

- att vid behov genomföra en nulägesanalys och ta fram en kompetensutvecklingsplan,
- att vara stöd för huvudman och rektorer i val och organisering av kommande kompetensutvecklingsinsatser inom uppdraget,
- fungera som en länk mellan Skolverket och berörda huvudmän i landet.

Statistik 2015 samt januari-september 2016¹⁹

Ensamkommande barn

Sverige

- Under perioden januari - september i år har 1 878 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige. Av dessa var 359 flickor vilket motsvarar ca 19 %.
- Den 1 oktober var 27 905 asylsökande ensamkommande barn inskrivna hos Migrationsverket. Ca 73 % av dessa barn kommer från Afghanistan (medborgarskap).

¹⁵ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/flersprakiga-barn-i-forskolan/>

¹⁶ <https://skl.se/tjanster/merfranskl/oppnajokforelser/gymnasieskola.1022.html>

¹⁷ <https://skl.se/download/18.27a0d154155a58af4241a553/1467628350176/Diskussionsunderlag+Nyanl%C3%A4nda+i+gymnasie%C3%A5lder+160704.pdf>

¹⁸ <http://www.skolverket.se/skolutveckling/lanande/nyanlandas-lanande/insatser-via-samordnare-1.252716>

¹⁹ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Aktuell-statistik.html>

GR

- Under år 2015 anvisades 2 961 barn till kommunerna inom GR. Eftersom anvisningskommun kan placera ensamkommande barn i boende i annan kommun kan det faktiska antalet som bor/stadigvarande vistas i kommunerna inom GR vara ett annat.
- Till och med vecka 42 i år har 236 ensamkommande barn anvisats till kommunerna inom GR.

Asylsökande barn och vuxna

- Under perioden januari – september 2016 ansökte totalt 8 410 barn asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Av dessa var alltså 1 878 barn ensamkommande.
- Under samma period ansökte totalt 22 330 personer (vuxna och barn) om asyl i Sverige. De största länderna räknat i antal asylsökande är fortsatt Syrien, Afghanistan och Irak.

Nyanlända barn och vuxna

Ny prognos från Migrationsverket, 2016-10-25

Antalet asylsökande kommer inte att öka den närmaste tiden, enligt den senaste prognosen från Migrationsverket. Sannolikheten för stora minskningar eller ökning av asylsökanden i Sverige under 2016 bedöms som liten. Enligt prognosen kommer mellan 28 000–32 000 personer att ansöka om asyl i Sverige under 2016. Planeringsantagandet är 29 000 personer vilket är 5 500 (uppdaterad siffra) färre än i förra prognosen. För 2017 sänker Migrationsverket prognosspannet till 30 700–50 700 asylsökande, med ett planeringsantagande kring 36 700 asylsökande.²⁰

EU-kommissionen säger ja till fortsatta gränskontroller

Gränskontrollerna upphör att gälla efter den 11 november. Beskedet från EU-kommissionen innebär att Sverige ges möjlighet att förlänga kontrollerna mot Danmark och Polen i ytterligare tre månader. Kommissionen hänvisar till att situationen med flyktingar och migranter i Grekland fortfarande är osäker. Närmast måste förslaget från EU-kommissionen godkännas av EU:s medlemsländer. Regeringen har inte formellt tagit ställning till en förlängning av gränskontrollerna.²¹

Barn i migration – Strömsunds kommuns arbete för en bättre start för unga nyanlända

Strömsunds kommun arbetar sedan ett antal år tillbaka med fokus på att ge unga nyanlända en bra start i kommunen. De arbetar bland annat via olika utvecklingsprojekt med fokus på unga som fått uppehållstillstånd och på ensamkommande som är i en asylprocess eller har fått avslag på sin asylansökan. I kommunen finns även Resurscentrum Integration, RCI, som erbjuder stöd i integrationsfrågor och riktar sig både till kommunens invånare och enskilda verksamheter.²²

Invandrade elever kan få ny skolform

Den grupp elever som har allra kortast tid på sig att läsa i grundskolan, som ännu inte har fått ett personnummer och ofta gått mindre än ett år i svensk grundskola, minskar behörigheten kraftigt mellan år 2015 och år 2016. Regeringen pekar på nödvändigheten av att ändra förutsättningarna rejält för denna grupp och kanske till och med införa en ny skolform. Regeringens utredare gällande

²⁰ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-10-25-Fler-beslut-i-asylarenden-an-nagonsin.html>

²¹ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20161025/proposal_for_prolonging_temporary_internal_border_control_in_exceptional_circumstances_en.pdf

²² <http://www.begripligt.nu/index.shtml>

elever som kommer till Sverige under grundskolans senare årskurser, Ebba Östlin, flaggar för att en lösning skulle kunna vara en ny skolform.²³

Snabbspår för lärare och förskollärare

Snabbspåret för lärare och förskollärare är nu igång vid flertalet av de universitet och högskolor som fått uppdraget att genomföra denna utbildning. Göteborgs Universitet startar den 21 november. Utbildningen som omfattar 26 veckor varvas med praktik på en förskola eller skola och parallellt med praktiken pågår studier i yrkessvenska. Utbildningen genomförs delvis på arabiska på flera lärosäten då en stor andel av de nyanlända som har en lärarutbildning eller förskolläraryt utbildning är arabisktalande. Snabbspåret genomförs i samarbete mellan Lärarförbundet, Lärarnas riksförbund, SKL, Omega tjänsteföretagen och Arbetsförmedlingen och i samverkan med [Stockholms universitet](#), [Göteborgs universitet](#), [Linköpings universitet](#), [Malmö högskola](#), [Umeå universitet](#) och [Örebro universitet](#). Malmö högskola kommer även att bedriva följeforskning gällande den nya utbildningen utifrån frågan om projektet snabbspår för lärare verkligen fyller sitt syfte.²⁴

MUCF i EU-satsning för bättre mottagande av unga asylsökande

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) får tillsammans med åtta länder i Europa 500 000 euro av EU-kommissionen för att arbeta med metoder för integration av unga asylsökande. Målet med projektet är att samla in fungerande metoder, vidareutveckla och bredda dem för att hela Europa tillsammans ska få ett bättre flyktingmottagande. I hela projektet ska unga asylsökande och ensamkommande flyktingbarn involveras.²⁵

Utredning av handläggning av barn som är gifta när de söker skydd i Sverige, Migrationsverket

Utredningens syfte är att följa upp och inhämta närmare och bättre kunskap om barn som var gifta då de sökte skydd i Sverige samt att undersöka förekomsten av dessa barn och faktiska förhållanden inom Migrationsverkets del av asylprocessen.²⁶

Regionalt lärandecentrum Migration och hälsa

En utredning genomförd inom Västra Götalandsregionen föreslår att ett regionalt lärandecentrum med fokus på migration och hälsa ska inrättas från och med den 1 mars 2017. Centrals roll och funktion är att vara en regional katalysator och facilitator inom fältet migration och hälsa som tar vara på och bygger vidare på det som redan görs och fungerar väl.²⁷

Migrationsverket tar över bosättningsuppdraget

I mars 2016 trädde bosättningslagen i kraft vilken innebär att alla kommuner ska ta ett gemensamt ansvar för nyanländas bosättning. Från och med den 1 januari 2017 tar Migrationsverket över hela bosättningsuppdraget från Arbetsförmedlingen.²⁸

²³ <http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2016/09/30/nyanlanda-kan-fa-ny-skolform>

²⁴ <http://www.mah.se/Nyheter/Nyheter-2016/Satsar-an-mer-pa-flyktingforskning/>

²⁵ <http://www.mucf.se/mucf-i-eu-satsning-battre-mottagande-av-unga-asylsokande>

²⁶

http://www.migrationsverket.se/download/18_2d998ffc151ac38715979e2/1459519987758/Utredning%2Bav%2Bhandl%C3%A4ggning%2Bav%2Bbarn%2Bsom%2B%C3%A4r%2Bgifta.pdf

²⁷ <http://www.vgregion.se/sv/Vastra-Gotalandsregionen/start sida/Om-Vastra-Gotalandsregionen/Nyheter/Aktuella-nyheter/140-miljoner-extra-till-varden/>

²⁸ <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-for-kommuner/2016-10-17-Vid-arsskiftet-tar-Migrationsverket-over-bosattningsuppdraget.html>

Åtgärder för snabbare utbetalning av ersättning till kommuner och landsting

Dubbelt så mycket personal, nattarbete, förenklade rutiner och tydligare organisation är några av de åtgärder som Migrationsverket vidtar för snabbare utbetalning av ersättningar. Migrationsverket prioriterar nu handläggningen av kommunernas och landstingens ansökningar om ersättning för mottagande av asylsökande.²⁹

Åtgärder från regeringen

Förslag om åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Justitiedepartementet remitterade i september departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen, 2016:37. Promemorian innehåller förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag.

I promemorian föreslås bland annat följande

- Migrationsverket ska så snart som möjligt efter asylansökan göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om ett ensamkommande barns ålder, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, men det samtidigt inte är uppenbart att han eller hon är vuxen.
- Den sökande ska erbjudas att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut om att han eller hon ska anses ha fyllt 18 år.
- Det tillfälliga beslutet om ålder ska kunna överklagas till domstol.
- Migrationsverket ska informera den sökande om att konsekvensen av att ett nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning, kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år.³⁰

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Uppdrag till Konkurrensverket att analysera marknaden för HVB-hem

Efterfrågan av dygnsvård för barn och unga som behöver placeras utanför det egna hemmet har ökat stort de senaste åren. Antalet ensamkommande barn som kommit till Sverige har stått för en stor del men inte hela ökningen. Detta har medfört ett ökat utbud av HVB, familjehem och jourhem. Under andra halvåret 2015 ökade antalet HVB för ensamkommande barn med cirka 65 procent. I regeringens uppdrag till Konkurrensverket ingår att redovisa hur marknaderna har utvecklats under de senaste åren och att analysera eventuella brister av marknads- och konkurrensförhållanden samt redovisa möjliga förbättringar. Uppdraget omfattar såväl offentligt som enskilt drivna verksamheter.³¹

Mer om Regeringens åtgärder

<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-arbete-med-flyktingsituationen/atgarder-med-anledning-av-flyktingsituationen/>

²⁹ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-10-21-Flera-atgarder-for-snabbare-utbetalning-av-ersattning-till-kommuner-och-landsting.html>

³⁰ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2016/09/ds-201637/>

³¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/10/uppdrag-till-konkurrensverket-att-analysera-marknaden-for-hvb-hem/>